

УДК 364.4

DOI: 10.24144/2524-0609.2025.57.89-93

Кацьора Олександр Валентинович

кандидат соціологічних наук, доцент

кафедра соціології та соціальної роботи

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м.Ужгород, Україна

oleksandr.katsora@uzhnu.edu.ua

<http://orcid.org/0000-0001-9544-9297>

РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ У КРИЗОВИХ УМОВАХ: РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРТНОГО ОЦІНЮВАННЯ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Анотація. Актуальність проблеми надання соціальних послуг у територіальних громадах України значно зросла в умовах воєнного стану, коли рівень соціальної вразливості населення підвищився, а попит на підтримку істотно зріс. Забезпечення базових соціальних гарантій, доступу до житла, психологічної та юридичної допомоги, а також розвиток соціальної інфраструктури набувають критичного значення для стабілізації суспільства та інтеграції внутрішньо переміщених осіб. Метою дослідження є аналіз стану та специфіки надання соціальних послуг у Закарпатській області в умовах воєнного стану. Методи дослідження включали експертне оцінювання фахівців із різних секторів (місцеве самоврядування, громадські організації, науковці, державні структури та міжнародні організації), що забезпечило комплексний підхід і багатовимірне бачення проблематики, а також узагальнення для систематизації отриманих результатів і формулювання рекомендацій щодо вдосконалення системи соціальних послуг у кризових умовах. Соціальні послуги у громадах зберігають базову функціональність, проте їх ефективність обмежується кадровим дефіцитом, нестачею фінансування та слабкою координацією між інституціями. Найбільш затребуваними визначено психологічну допомогу, соціальний супровід та підтримку вразливих груп (ВПО, осіб з інвалідністю, літніх людей, ветеранів).

Ключові слова: соціальні послуги, воєнний стан, експертне оцінювання, соціальний захист, Закарпатська область.

Вступ. Соціальні послуги є ключовим елементом системи соціального захисту, що забезпечує підтримку вразливих категорій населення у кризові періоди. В умовах воєнного стану їхня роль значно зросла, адже вони стають не лише інструментом подолання індивідуальних труднощів, але й важливим чинником збереження соціальної стабільності у громадах. В Україні, починаючи з 2022 року, зросла кількість внутрішньо переміщених осіб, постраждалих від бойових дій, сімей у складних життєвих обставинах, що зумовило підвищений попит на соціальні послуги та необхідність їх адаптації до нових викликів.

Закарпатська область має особливе значення в цьому контексті. Регіон, що став одним із найбільших центрів прийому внутрішньо переміщених осіб, зіштовхнувся з необхідністю швидкої перебудови системи соціального захисту, перерозподілу ресурсів та залучення додаткових інституційних можливостей. Водночас місцеві громади опинилися перед завданням поєднати традиційні підходи до надання соціальних послуг із інноваційними практиками, спрямованими на підтримку нових цільових груп. Дослідження регіонального виміру надання соціальних послуг набуває особливої актуальності.

Важливим інструментом для аналізу сучасного стану соціальних послуг виступає експертне оцінювання, яке дозволяє виявити ключові проблеми, визначити пріоритети розвитку та окреслити ефективні моделі реагування на кризові виклики. У цій статті представлено результати експертного аналізу системи соціальних послуг у Закарпатській області в умовах воєнного стану. Отримані дані дозволяють не лише оцінити поточний стан соціальної підтримки в регіоні, але й виробити рекомендації для удосконалення практик надання послуг у майбутньому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останні дослідження та наукові публікації про соціальні послуги в Україні свідчать про значні зрушення у законодавчій базі, організаційних механізмах і системі фінансування цієї сфери. Зокрема, аналітичний

звіт 2024 року наголошує на прийнятті нового Закону України «Про соціальні послуги» у 2020 році, який заклав основу для класифікації послуг, визначення повноважень органів влади та активізації участі недержавного сектору. Водночас дослідники відзначають, що реальна практика надання соціальних послуг часто відстає від нормативних вимог через фінансові обмеження, недостатню координацію і проблеми в реалізації на місцевому рівні. Також зафіксовано, що недержавні надавачі послуг представлені менш ніж на чверть загальної мережі, що створює виклики у доступності і якості соціальних послуг [2]. Праця Е. Костишина, Ю. Шевціва та О. Луцишина зосереджена на аналізі ринку соціальних послуг в Україні, звертаючи увагу на проблеми конкуренції, попиту та пропозиції, а також на роль державного регулювання і фінансування у цій сфері. Автори підкреслюють, що незважаючи на наявність нормативної бази, реальний розвиток ринку соціальних послуг стикнувся з низкою викликів, серед яких – недостатній рівень інституційної підтримки, обмежене фінансування та відсутність ефективних механізмів контролю якості [1].

В окремих публікаціях аналізується вплив децентралізації та деінституалізації на систему соціального захисту, наголошується на розриві між декларативними положеннями законів і їх практичною реалізацією. Зокрема, у статті О. Чусової, Г. Котломанітової та Л. Олексієнко підкреслюється складність впровадження повного спектра соціальних послуг через неповне фінансування та організаційні бар'єри [4]. У свою чергу, інші дослідження фокусуються на необхідності удосконалення нормативно-правової бази для розвитку системи, підтримці недержавних надавачів та адаптації системи соціальних послуг до умов воєнного стану та пандемії [5]. Загалом, сучасні дослідження консолідують знання про основні проблеми і виклики, а також окреслюють шляхи їх подолання задля стабільного розвитку системи соціальних послуг в Україні.

Метою статті є аналіз стану та специфіки надання соціальних послуг у Закарпатській області в умовах воєнного стану на основі експертного оцінювання. **Методи дослідження:** експертне оцінювання (для збору даних щодо ефективності системи соціальних послуг у регіоні), структурно-функціональний аналіз (для виявлення особливостей організації та взаємодії суб'єктів соціальної сфери), узагальнення (для систематизації отриманих результатів і формулювання рекомендацій щодо вдосконалення системи соціальних послуг у кризових умовах).

Виклад основного матеріалу. Соціальні послуги в сучасних умовах воєнного стану постають одним із базових інструментів забезпечення життєдіяльності населення та підтримки вразливих груп. Вони включають комплекс заходів, спрямованих на подолання або мінімізацію наслідків складних життєвих обставин, збереження соціальної стабільності та формування умов для інтеграції різних категорій громадян у громади [3]. Особливого значення соціальні послуги набувають у регіонах, що відчують підвищене навантаження через зростання кількості осіб, які потребують підтримки, а також через необхідність адаптації місцевих систем соціального захисту до кризових викликів.

Закарпатська область є показовим прикладом регіону, де система надання соціальних послуг зазнала суттєвих трансформацій у період воєнного стану. Вона зіткнулася з новими викликами, пов'язаними з підвищеним попитом на соціальну допомогу, обмеженістю фінансових та кадрових ресурсів, а також потребою у швидкому реагуванні на зміну соціальних реалій. Водночас тут формуються й інноваційні практики організації роботи соціальних служб, що базуються на партнерстві органів влади, громадських організацій та місцевих громад.

Для всебічного аналізу стану соціальних послуг у кризових умовах доцільним є використання експертного оцінювання, яке дозволяє отримати глибший погляд на ефективність існуючих механізмів, виявити проблемні аспекти та визначити напрями вдосконалення. Залучення фахівців із практичним досвідом у сфері соціального захисту забезпечує можливість комплексного осмислення як формальних нормативних рамок, так і реальних викликів, із якими стикаються суб'єкти надання соціальних послуг в регіоні. Саме результати експертного аналізу стали основою для висновків, представлених у цій статті.

Для проведення експертного оцінювання нами було використано документальний метод відбору, основними критеріями якого були: наявність практичного досвіду у сфері соціальних послуг або місцевого самоврядування; залучення до роботи з внутрішньо переміщеними особами, кризовими групами або постраждалими населенням; аналітична або наукова компетентність з тематики соціальної політики та розвитку громад; представництво ключових секторів: місцевого самоврядування, громадянське суспільство, наука, державні структури, міжнародні організації. Такий метод забезпечив різноплановість бачень та дозволив сформувати збалансовану експертну групу.

У дослідженні взяли участь 18 експертів, які представляють ключові сектори, дотичні до теми підтримки громад у воєнних умовах:

1) 6 респондентів – представники територіальних громад. Це посадові особи органів місцевого самоврядування, керівники структурних підрозділів з питань соціального захисту або координатори гуманітарних ініціатив на рівні громади. Їхній досвід є критично важливим для розуміння реального стану

надання послуг на місцях;

2) 4 респонденти – представники наукової спільноти. Це експерти з вищих навчальних закладів, які спеціалізуються на соціальній політиці, децентралізації, управлінні в умовах кризи. Вони надали аналітичну оцінку процесів, ґрунтуючись на наукових підходах та дослідженнях;

3) 5 респондентів – представники громадського сектору. Це координатори програм підтримки ВПО, активісти організацій, що працюють у сфері прав людини, гуманітарної допомоги або розвитку громад. Їхній практичний досвід є ключовим для оцінки ефективності та доступності послуг;

4) 2 респонденти – представники державних установ. Вони репрезентують регіональні органи виконавчої влади, що відповідають за формування політики у сфері соціального захисту та реагування на гуманітарні виклики;

5) 1 респондент – представник міжнародної організації. Його участь забезпечує включення глобального контексту, розуміння підходів міжнародних партнерів до підтримки громад в умовах війни.

У сучасних умовах воєнного стану система соціальних послуг у територіальних громадах Закарпатської області опинилася під значним навантаженням. Результати експертного оцінювання свідчать, що, попри складні виклики, громади змогли зберегти базову функціональність та забезпечити мінімальний рівень доступу населення до соціальної підтримки. Це вказує на стійкість інституційних структур, але водночас оголює слабкі сторони, що загрожують ефективності системи.

Більшість експертів характеризують стан соціального забезпечення як задовільний, що означає наявність функціональних механізмів та базової інфраструктури. Проте лише незначна частина респондентів оцінила його як добрий. Така диспропорція свідчить про те, що громади зберігають життєздатність системи, але не можуть забезпечити її якісний розвиток. У цьому простежується тенденція до підтримання «мінімального рівня», а не до інноваційного вдосконалення.

Наявність навіть однієї незадовільної оцінки сигналізує про локальні або структурні кризи в окремих громадах. Це може бути наслідком відсутності кадрів, неефективної організації або обмеженого фінансування. Подібні проблемні випадки вказують на потребу в індивідуальних підходах до громади як до специфічного соціального середовища з власними ризиками й ресурсами.

Одним із ключових викликів для забезпечення якісних соціальних послуг є кадровий дефіцит. Експерти найчастіше вказували на нестачу кваліфікованих фахівців як на головний бар'єр у сфері соціальної роботи. В умовах війни це питання набуває особливої гостроти, оскільки збільшення потреб населення прямо корелює з перевантаженням наявного персоналу.

Проблема кадрів у соціальній сфері має два взаємопов'язані виміри: кількісний та якісний. З одного боку, спостерігається відтік спеціалістів через міграцію та професійне вигорання, з іншого – недостатній рівень підготовки нових працівників. Така ситуація створює замкнене коло, у якому громади не можуть забезпечити ефективність послуг через людський фактор.

Не менш вагомою є фінансова проблема. Обмежені ресурси громад не дозволяють забезпечити ані належні умови праці соціальних працівників, ані інвестиції в інфраструктуру послуг. Нерівномірність фінансування між різними громадами поглиблює

диспропорції в якості надання послуг, що може створювати соціальну напругу та відчуття несправедливості серед населення.

Попит на соціальні послуги з початком війни суттєво зріс. Понад три чверті експертів зауважили значне зростання потреб, ще частина – помірне. Це підтверджує, що війна стала каталізатором для перерформування системи соціального забезпечення, змушуючи громади працювати в умовах підвищеного навантаження. Зростання попиту має кілька першопричин. Насамперед це приплив внутрішньо переміщених осіб, які потребують як базових ресурсів, так і психологічної підтримки. Другою причиною є загальне погіршення економічного становища вразливих категорій населення, що вимагає постійного звернення до соціальних служб. Третьою є посилення психосоціальних проблем, які війна зробила масовим явищем.

Найбільш вразливими групами, за оцінками експертів, є особи з інвалідністю, внутрішньо переміщені особи, люди похилого віку та ветерани. Ці категорії мають обмежені можливості до самозабезпечення та потребують цільових програм підтримки. Важливим аспектом є також перехресні вразливості, наприклад, інвалідність серед ВПО чи похилий вік у малозабезпечених сім'ях, які ускладнюють адаптацію.

Експерти також акцентували увагу на важливості розвитку психологічної допомоги. Ця послуга стала найзатребуванішою у воєнний час, що відображає масштаби психоемоційної травматизації населення. Потреба у соціальному супроводі та підтримці дітей і сімей у кризових обставинах лише підсилює актуальність мультидисциплінарного підходу у сфері соціальної роботи.

Зростання попиту на послуги виявило й слабкі місця у координації дій між владою, громадським сектором та міжнародними донорами. Лише незначна частина експертів оцінила координацію як ефективну. Це свідчить про фрагментарність взаємодії, що призводить до дублювання функцій та втрати ефективності. У таких умовах системність і стратегічне бачення стають критичними чинниками.

Ще одним важливим аспектом розвитку системи є цифровізація соціальних послуг, яку більшість експертів назвали стратегічним напрямом. Використання цифрових інструментів у сфері соціального забезпечення відкриває широкі можливості для дистанційної роботи фахівців, оптимізації управлінських процесів та підвищення доступності сервісів для населення. Зокрема, цифрові платформи дозволяють створювати єдині бази даних клієнтів, автоматизувати облік послуг, здійснювати моніторинг потреб та формувати прозорі механізми комунікації з громадянами. Однак рівень цифрової трансформації територіальних громад наразі оцінюється експертами як середній або низький, що свідчить про недостатню кількість впроваджених інноваційних рішень. Це відкриває значний простір для розвитку, особливо у напрямку впровадження мобільних додатків, онлайн-консультацій, а також навчання персоналу роботі з новими технологіями. У перспективі цифровізація може стати не лише інструментом підвищення ефективності, а й засобом зниження навантаження на кадрово обмежені громади, роблячи соціальні послуги більш оперативними та доступними.

Дефіцит житлових програм визначено експертами як один із найгостріших викликів соціальної сфери. Майже 90% респондентів наголосили на відсутності або критичній нестачі програм забезпечення житлом для вразливих категорій населення, передусім для внутрішньо переміщених осіб. В умовах ма-

сової міграції житлове питання виходить за межі класичного соціального забезпечення і перетворюється на системну проблему інтеграції та стабілізації громад. Відсутність належних механізмів розселення й підтримки ВПО призводить до їхньої маргіналізації, посилює соціальну нерівність та може провокувати конфлікти з місцевим населенням. Експерти підкреслюють, що без вирішення житлового питання інші соціальні заходи (працевлаштування, освітні програми чи психологічна допомога) залишаються частковими та малоефективними. Житло у цьому контексті виступає базовим ресурсом соціальної стабільності, відсутність якого здатна знівелювати ефективність навіть найкраще спланованих соціальних програм.

З точки зору доступності інформації про соціальні послуги, експертні оцінки виявили серйозні прогалини, які негативно впливають на ефективність системи. Половина респондентів вважає, що інформація про послуги є лише частково доступною, а майже чверть наголошує на її критичному браку. Це означає, що навіть за наявності певного спектра послуг значна частина населення може залишатися поза ними через комунікаційні бар'єри. Основними проблемами є застарілі або недостатньо зрозумілі інформаційні ресурси, низький рівень цифрової грамотності серед окремих категорій населення, а також обмеженість офлайн-каналів інформування у сільських громадах. Як наслідок, послуги залишаються невикористаними, а потреби населення – незадоволеними. Усунення цієї проблеми потребує розробки багатоканальної системи комунікації, яка включатиме як цифрові інструменти (онлайн-платформи, мобільні застосунки), так і традиційні механізми інформування через друковані матеріали, місцеві медіа та особистий контакт соціальних працівників з мешканцями.

Інфраструктура соціальних закладів теж виявилася недостатньою. Більшість експертів оцінили її стан як обмежений або незадовільний. У результаті громади не можуть забезпечити повний спектр послуг, що посилює залежність від зовнішніх ресурсів та ініціатив. Цей дефіцит інфраструктури є ще одним підтвердженням потреби у довгострокових інвестиціях.

Проблеми кадрового потенціалу та інституційної інфраструктури нерозривно пов'язані з відсутністю стратегічного планування. Значна частина експертів зазначила, що наявні стратегії розвитку соціальної сфери або давно не оновлювалися, або ж носять формальний характер і фактично не реалізуються. Це означає, що соціальні послуги часто розвиваються реактивно, як відповідь на нагальні потреби чи кризи, а не на основі довгострокового прогнозування та системного плану дій. У такій ситуації навіть додаткове фінансування чи залучення зовнішніх ресурсів не гарантує ефективності, оскільки бракує чітких орієнтирів, пріоритетів і критеріїв оцінювання результатів. Відсутність стратегічного підходу також ускладнює інтеграцію соціальної політики у загальні програми розвитку громади, знижуючи її статус у системі управлінських рішень. Це, своєю чергою, консервує кадровий дефіцит і обмежує можливості інфраструктурного розвитку.

Водночас експерти відзначили певний потенціал громад у розвитку партнерств. Незважаючи на наявні проблеми з координацією, посилення співпраці між владою та громадськими організаціями, залучення бізнесу й міжнародних структур може стати важливим компенсаторним механізмом. У багатьох громадах саме НУО чи волонтерські ініціативи першими реагували на зростаючі соціальні потреби, мобілізували ресурси та забезпечували інноваційні

підходи до надання допомоги. Співпраця з бізнесом також має перспективу, адже поєднує соціальну відповідальність підприємств із конкретними потребами громад. Міжнародні партнери можуть виступати не лише донорською, а й експертною силою, що дозволяє адаптувати локальні практики до сучасних європейських стандартів. У перспективі формування ефективних партнерств може стати передумовою для подолання фрагментарності та підвищення стійкості соціальної системи.

Окремої уваги заслуговує економічний вимір надання соціальних послуг. Експерти акцентували на необхідності поєднання соціальної політики з розвитком зайнятості, професійної перепідготовки та створення нових робочих місць. Це пояснюється тим, що ефективна соціальна система не може ґрунтуватися виключно на перерозподілі ресурсів і матеріальній допомозі. Залучення людей до економічної активності знижує залежність від соціальних виплат, сприяє відновленню самозабезпечення та підвищує рівень соціальної інтеграції. Для внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих категорій саме економічна стабільність стає базовою умовою подолання кризових станів і повернення до нормального життя. Таким чином, економічний та соціальний виміри не протистоять, а взаємодоповнюють один одного, формуючи основу для стійкого розвитку територіальних громад у довгостроковій перспективі.

Рівень залучення громадян до процесів прийняття рішень у сфері соціальних послуг оцінюється як низький або середній. Це створює ризик відчуження мешканців від соціальної політики громади й знижує довіру до інституцій. Без активної участі населення соціальні програми можуть залишатися формальними і не відображати реальних потреб.

Висновки. Результати експертного оцінювання засвідчили, що система надання соціальних послуг у територіальних громадах Закарпатської області зберігає базову функціональність навіть в умовах воєнного стану, однак перебуває у стані постійного навантаження та ресурсної напруги. Головними викликами залишаються кадровий дефіцит, обмеженість фінансування, низький рівень інфраструктурного забезпечення та відсутність ефективних механізмів координації між владою, громадським сектором та міжнародними донорами. Водночас зростання попиту на послуги серед вразливих груп підтверджує нагальність пошуку нових підходів і стратегій соціального захисту. Позитивним сигналом є готовність громад до розвитку цифрових сервісів, підвищення кваліфікації фахівців та налагодження партнерств із громадськими й міжнародними структурами. Найбільш затребуваними залишаються психологічна підтримка, соціальний супровід, послуги для дітей і сімей у кризі, а також програми зайнятості й перекваліфікації. Це підтверджує, що система соціальних послуг повинна розвиватися у напрямку комплексного мультидисциплінарного підходу, де поєднуються матеріальні, інституційні та психосоціальні інструменти допомоги. Перспективи подальших досліджень полягають у поглибленому аналізі ефективності конкретних форм соціальної підтримки, вивченні практик координації між різними суб'єктами та оцінці результативності цифровізації у соціальній сфері. Доцільним є проведення порівняльних досліджень між різними регіонами України для виявлення успішних моделей організації соціальних послуг. Також перспективним напрямком є дослідження впливу участі мешканців у процесах прийняття рішень на якість і доступність соціальних програм у громадах.

Конфлікт інтересів. Автори підтверджують відсутність фінансових, особистих чи інших інтересів, що можуть розглядатися як потенційний конфлікт інтересів щодо публікації цієї статті.

Фінансування. Робота виконана за відсутності фінансової підтримки з боку будь-яких організацій.

Доступність даних. Це теоретичне дослідження не передбачає використання додаткових наборів даних.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту не використовувалися при написанні цієї роботи.

Список використаної літератури

1. Костишин Е., Шевців Ю., Луцишин О. Ринок соціальних послуг в Україні. Науковий вісник ЛДУ БЖД «Публічне управління та соціальна робота». 2024. Випуск 2. С.46–51.
2. Соціальні послуги в Україні: аналіз законодавчого регулювання та виклики розвитку: аналітичний звіт. 2024. URL: https://parlament.org.ua/wp-content/uploads/2024/09/ali_study_socialservices.pdf (дата звернення: 20.09.2025).
3. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 №2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text> (дата звернення: 19.09.2025).
4. Чусова О., Котломанітова Г., Олексієнко Л. Особливості надання соціальних послуг в Україні. Науковий вісник УжНУ. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2020. Випуск 2(47). С.209-213.
5. Фурсова Л. Соціальні послуги в Україні: наявне правове регулювання та його недоліки. 2024. URL: https://ffr.org.ua/wp-content/uploads/2022/05/Research_Social-services-in-Ukraine.pdf

References

1. Kostyshyn E., Shevtsiv Yu., Lutsyshyn O. (2024). Rynok sotsialnykh posluh v Ukraini [Social services market in Ukraine]. *Scientific Herald of the LSU BZH «Public Administration and Social Work»*, 2, 46-51. [in Ukrainian]
2. Sotsialni posluhy v Ukraini: analiz zakonodavchoho rehuliuвання та vyklyky rozvytku: analitichnyi zvit [Social services in Ukraine: analysis of legislative regulation and development challenges: analytical report]. 2024. URL: https://parlament.org.ua/wp-content/uploads/2024/09/ali_study_socialservices.pdf (access date: 20.09.2025).
3. Pro sotsialni posluhy: Zakon Ukrainy vid 17.01.2019 r. № 2671-VIII [About social services: Law of Ukraine dated January 17, 2019 No. 2671-VIII]. (2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text> (access date: 20.03.2025)
4. Chusova O., Kotlomanitova G., Oleksienko L. (2020) Osoblyvosti nadання sotsialnykh posluh v Ukraini [Peculiarities of providing social services in Ukraine]. *Scientific Herald of Uzhhorod University. Series: «Pedagogy. Social Work»*, 2(47). 209-213. [in Ukrainian]
5. Fursova L. Sotsialni posluhy v Ukraini: naiavne pravove rehuliuвання та yoho nedoliky [Social services in Ukraine: existing legal regulation and its shortcomings]. 2024. URL: https://ffr.org.ua/wp-content/uploads/2022/05/Research_Social-services-in-Ukraine.pdf

Статус статті: Отримано: 14.09.2025 Прийнято: 19.10.2025 Опубліковано: 30.10.2025

Katsora Oleksandr

Candidate of Sociological Sciences, Associate Professor
Department of Sociology and Social Work
State University «Uzhhorod National University», Uzhhorod, Ukraine

REGIONAL DIMENSION OF SOCIAL SERVICES IN CRISIS CONDITIONS: RESULTS OF EXPERT ASSESSMENT IN THE TRANSCARPATHIAN REGION

Abstract. The relevance of the problem of providing social services in territorial communities of Ukraine has significantly increased under martial law, when the level of social vulnerability of the population has increased, and the demand for support has significantly increased. Ensuring basic social guarantees, access to housing, psychological and legal assistance, as well as the development of social infrastructure are of critical importance for the stabilization of society and the integration of internally displaced persons. The purpose of the study is to analyze the state and specifics of the provision of social services in the Transcarpathian region under martial law. The research methods included expert assessment of specialists from various sectors (local government, public organizations, scientists, state structures and international organizations), which provided a comprehensive approach and a multidimensional vision of the issues, as well as generalization to systematize the results obtained and formulate recommendations for improving the social services system in crisis conditions. The research results showed that social services in communities retain basic functionality, but their effectiveness is limited by staff shortages, lack of funding and weak coordination between institutions. The most in demand were identified as psychological assistance, social support and support for vulnerable groups (IDPs, people with disabilities, elderly people, veterans). Prospects for further research include an in-depth analysis of the effectiveness of specific forms of social support, studying coordination practices between different actors, and assessing the effectiveness of digitalization in the social sphere. It is advisable to conduct comparative studies between different regions of Ukraine to identify successful models of organizing social services.

Key words: social services, martial law, expert assessment, social protection, Transcarpathian region.